DE BAND

TWEEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT VOOR OVERMAAS.
- - - - - - - - - - - - - - -

Uitgave : Ereleraar Dr J.Langohr & Z.E.H.Dr H.Veltmans Comité,
Steenweg op Ninove,I52, HALLE (Brabant - België)

Postcheckrekeningen : Brussel 5202.5I - Dan Haag I455.32.

Abonnement : België I00 Fr.p.jaar.
Nederland I0 Fl. " . 2° JAARGANG.
Het Nummer : België 20 Fr.
Nederland 2 Fl. Nr 1 - Jan./Febr.I958.

OP GEN TAPIëT.

	Blz.
Driekoningenlied - Membach.	1
Herinneringen uit beroerde Dagen :	
Kelmis - September I939.	3
Voere - I939.	4
Der Vootjänger en et 20 Johrhondert.	5
Rijmpje	6
St-Pieters Voeren - St-Annakapel.	6
Mevrouw Josee Lemmens - Nyssen.	9
Spreekbeurt op de Studiedag van de Boerinnenbond.	I0
Uit de Opvoedingswereld.	I2
Onze Prijsvragen I958.	I3
Wachter, wat is er van de Nacht ?	I5
Bezinning.	I9
Eva de Mulrepas :	
Ce dont furent témoins les souterains de Franchimont.	20

U vindt verder in dit nummer het lied :

Peatstaant en Vrolüjhaant.
Woorden : Muziek :
J.van Veldeke. Jos.Mertens.
(alle rechten voorbehouden)

NIEUWJAAR I958.
- - - - - - - - - - -

Glöckselech Neujohr !
Der Kop vool Hor ,
Der Mont vool Täng
En en Waffel i gen Häng !

- - - - - - - -

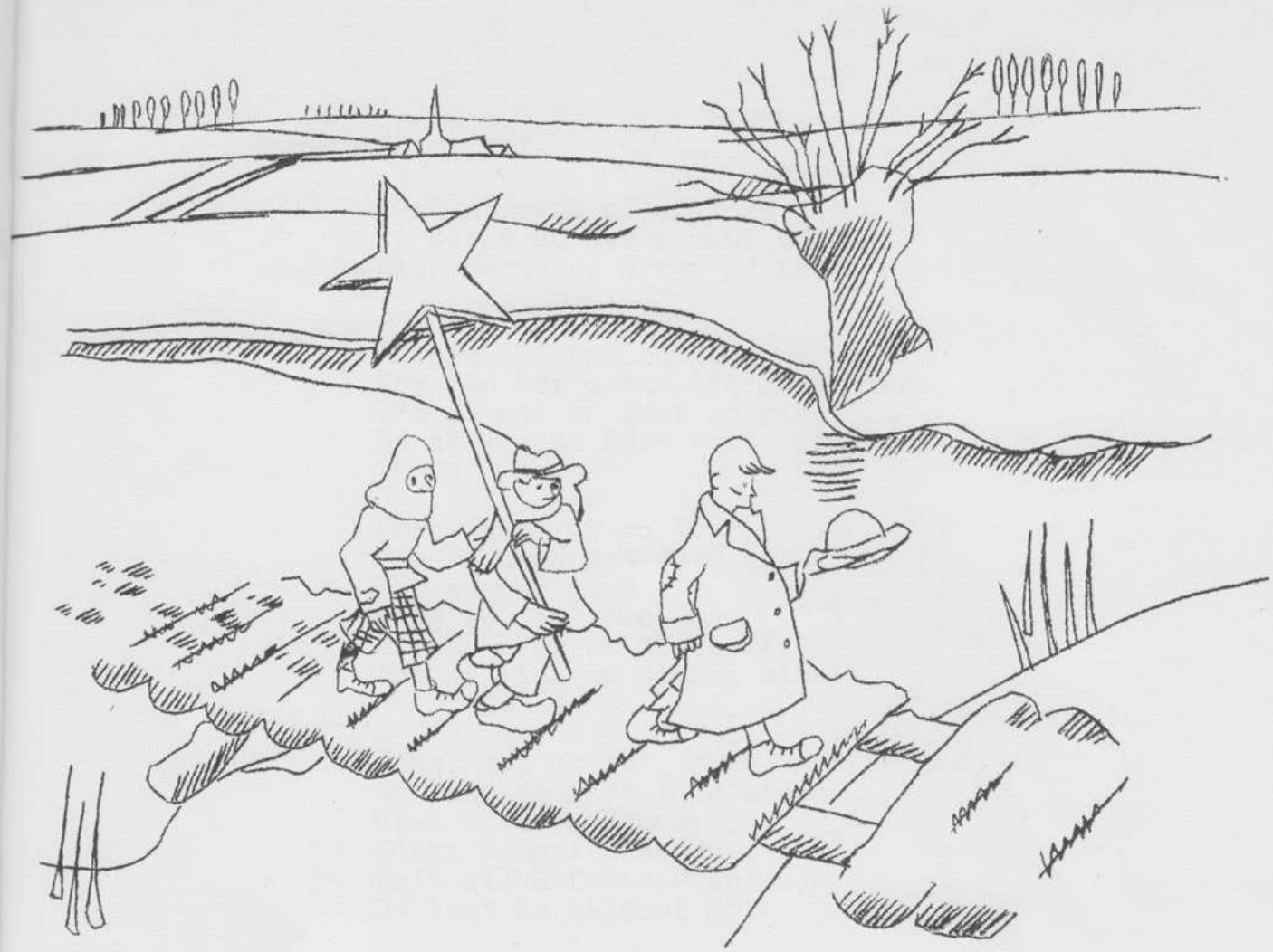

D R E I K O E N I G E L I E D.

(Membach)

Es kommen drei Könige aus dem Morgenlande,
Die waren so schwarz von der Sonne verbrannt,
Wie besser bekannt,
Es sind die drei Könige aus dem Morgenlande.

O Stern ! O Stern ! bleib stille steh'n.
Wir willen mit dir nach Bethlehem gehen,
Beth'lehem ist die schönste Stadt,
Wo Maria das Kindchen geboren hat.
Wie kleiner das Kind, wie grosser der Gott
Der Himmel und Erde erschaffen hat.

Wer komte erafgelope ,
Söge de Schortell roke ,
Horte de Isere knappe.
Sönd de Waffele gebacke ?

Sönd se grut of sönd se kleng ?
Da werpt se mer e mine Schuht ,
Mine Schut es nackx en blut.

Kloppe, kloppe, Engelche.
Vör gen Dör stönt dre Engelchere,
Gät se get of laet se staen,
De hämlesche Pôrt wert opgedaen.

Häje wohnt en go Frow ,
Die ös noch get geve sow.
Völ sow se geve ,
Lang sow se leve ,
En nöh Jaer em diese Tied
Sow se riek en sieleg sihn.

Frow, gät ös get, Frow, gät ös get,
En laet ös neet lang staen ,
Giet op ühre Kammer ,
Söckt ös get tesamen ,
Enje dicke fette Pannekuck ,
De deht ös allemol got.

Der Ziet vergeht ,
Der Ziet vergeht !
Wer hant noch wiet tse gaen ,
En laet ös neet lang staen.

En Frow met enje Sack Flüh aje Röck,
Sack Flühe aje Röck ,
Sack Flühe aje Röck !

- - - - - - - - - -

DE MODDERSPROOK.

tekst: Piet Zimmer. muz. Lode Dielteins

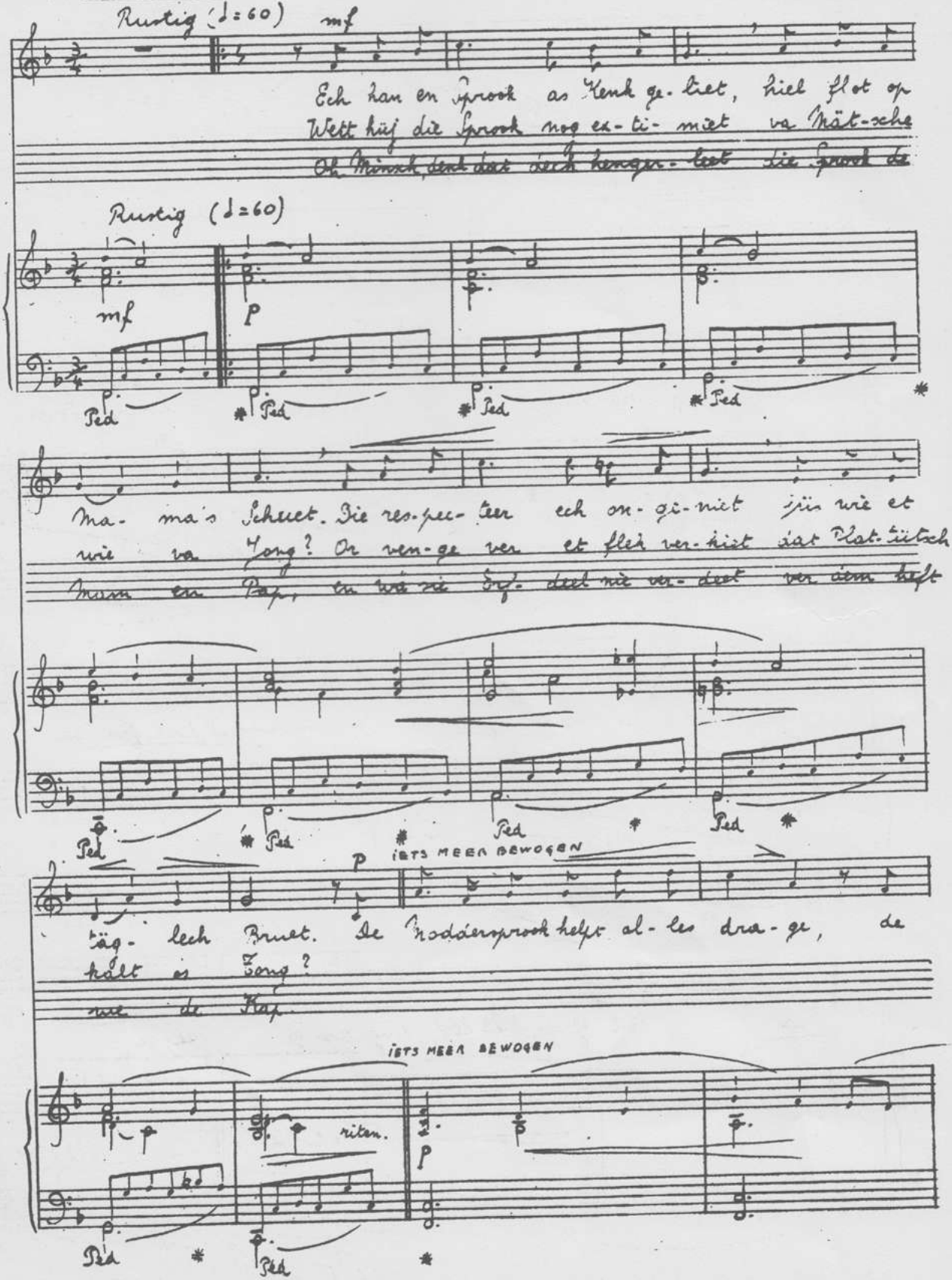

Zörg wie ooch et Leed, De Moddersprook let Weujt os za-ge. die

Ped

mf

Ouet en Jonk ver-steet. ze holt Koutakt met Mama's Hat, dat

mf

Ped Ped Ped

p

mer ver os ge-schla-ge, en me-nech-moal denk dra, op

diminuendo

poco ritenuto

p

Ped Ped

1.2. 3. pp

Plat vool Goods, hiel leef, dong za-ge. za-ge

1.2. 3.

mf a tempo rall. pp

Ped Ped

28 XII 52

Peatstant en Kolüjhant.

Zang

OPGEWEKT VERHALENS

mf

1 Ech
2 Ech
3 Bo

Klavier

OPGEWEKT VERHÄLEND

mf

han e Mädeke ge-kaant, e Mädeke ut de platteiech
han dat Mädeke ge-vreejt, en no het Eelter Gott ge-
dree- zech Jore söut va-bie, veer Mädeke-ze söut en-bie

Laant Et Spreej-de Platte, molk de Köö, en
eejt Jn oz- jf Huschut hat ging Haant a:
tiej en we- reke wi hön Mä-ma, en

KEERVERS

3 O- vends wor et koch ent mö. Peatstant en
av- ve weenech Kow ge-kaant.
söut der Trotz von hön Pa-pa.

verlagend. Jn tijdsmaat.

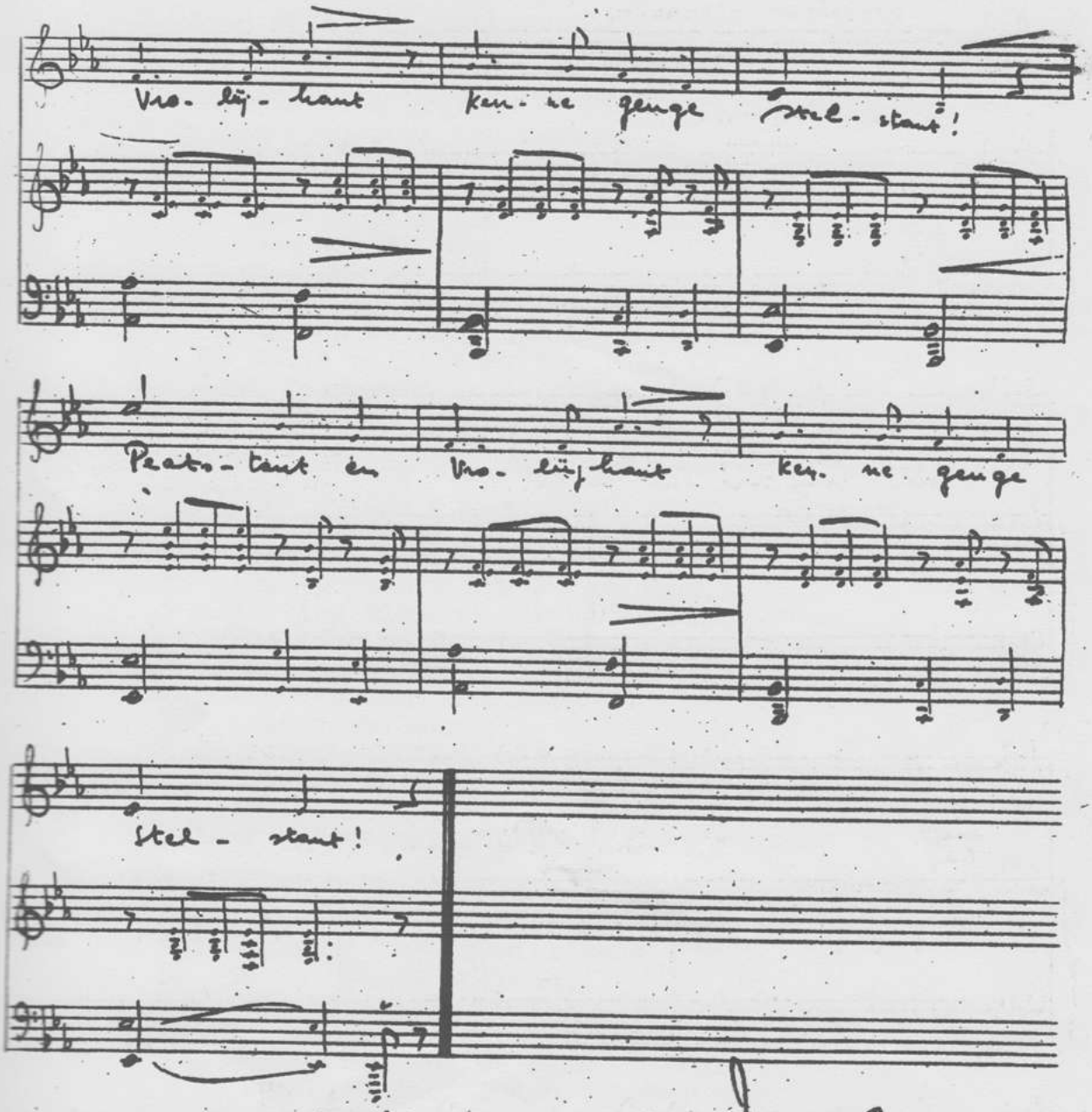

Juli 1957

Woorden : J.van Veldeke.

Muziek : Jos. Mertens.

SEPTEMBER 1939.

Om os eröm es Kreechsgeschreej.
Ver zönt, Goddank, va Kreech nog vreej.
Waal hüet me mär mie rope :
" Ze hant dem egerope !"
En oze Jong woor och derbeej.
Wi hea verleet der Hemetgront,
Du zaat zing Mamma:" Blief gezont!"
Hea bengt a Bant
Met Hat en Hant,
Met Kus en Mont :
" Ming lefste Mamma, mär geng Trone,
öm Kreech en Krischen es verbone.
Os Belje welle vöar neutraal !
Leef Modder, maak dech mär geng Kwaal."

En mennech jong getrowde Maan
Woat och gerope no gen Vaan,
En hea verleet zi Vröwke,
Met Tronen i gen öwke.
En wi ze koamen a gen a gen Baan,
En hea klom no der Wagel een,
Du zoch en dat se Vröwke green,
Ne dekke Kus
En dan zum Schluss,
Met gowe Zeen :
" Mi lefste Vröwke, mär geng Trone,
Om Kreech en Krischen es verbone,
Os Belje welle voar neutraal !
Leef Vröwke maak dech mär geng Kwaal."

Der Minsch de vreiden al zue lang,
Weat egerope ! Nee, wi strang !
En höm en och zi Mätsche,
Geweldig klopt et Hätsche,
Met Zak en Pak ze gönt op Gang,
En wi hea now de Baan op voor,
Hea hiel gauw i gen Venster woor
En zong zu Brütsche
Van uut ge Rütsche
Fi, leef en kloor :
" Mi lefste Mätsche, mär geng Trone,
Ver welle neet os Lant verrone,
Os Belje welle voar neutraal !
Leef Mätsche, maak dech mär geng Kwaal."

Och oze Köning Leopold
Haat al dat Leet al lang gevolt.
Hea troon al dree Joor ee
Voar Beljes Glök en Vree.
En hea haat genge Kreech gewolt.

Hea wünscht mär vre de ganse Welt,
Met sing Soldoten i ge Velt,
En röpt si Vook
Durch Schnie en Wook,
Als echte Helt :
" Men lefste Beljer, mär geng Trone,
öm Kreech en Krischen es verbone.
Os Belje welle ver neutraal !
Leef Beljer, makt öch mär geng Kwaal."

Piet Zimmer, Kelmis. (Sept.'39).
Door Dr Langohr,zg.in spelling " Va gen Weech.." overgezet.

- - - - - - - - - - - - -

V O E R E 1939.

September en November '39.

Dat zal mer i Voere neet gauw vergete. Wat en ellende! Aandersch waor et ezoe plezeer i Voere te lève, mè noe !

Vrollui haajet nog genog me et haat gen manslui mie. Alles wat get ès van manslui, dat likt eurges in en scheur of ne schtaal. Et haatter auch i gen förte en die hebben et nog et betste, of an ne generale schtaf, en dat seunt echte hiere. Me et ès toch ge leve, neurges.

Verleijaar waor mech dat get.'t Waor just kèrmes.Op gene plei stong veur der ierschte kier dat groat deenk met die elektrieke botsautokes. Eekere gong drop. Doe woert gelache en gejoecheld !

Onderens keumt teg der burgemèster en der boj met e pak blauw papère. Doe begoessen se die jong jonge te zeuke. " Schnak eweg ". Doe sies vanhie wat en apprènsche ! Oppedoat waor eekere-n-aan 't grienge. Alle plezeer waor gedoe.

De hiel naacht blèven ze mer oproope en op de deure boldere. 's Andrendaags kaant de kèrmismiensch zeune boel afbreke.

De hiel straot stong vool lui? Wè hei nog seen gehat veur te wèrke ? En der boj de leep mer trioemfaantelek deur gen deurp, dat waor dè ze wèr, hej mer gesaagt.

Doe waor mer esoe blie oet ze terekkaome, jao bodjoe, nog ge jaor dernao, alwer etzelfde schpeul. " Noe est auch veur good " saag eekkerè ," blèf veur noe mer droet."

En dat doort noe al zoelang.

Wat en miserie !

Wie se die van Voere bien en leger keenne houwe,dat verstaon ech mech neet. Want dao siet mer get aaf.

Dao jart gebreult !

En honger geleije, en kouw !

En sèk da mer ens gèt !

Nè, van et leger mot veur neet veul hebbe? Wier veur noe nog mer ens hèm !

S.M. 's Gravenvoeren. (Nov.'39).

- - - - - - - - - - - - -

DER VOOTJÄNGER EN ET 20 JOHRHONDERT.

- - - - - - - - - - - -

Tekst : Gerard Tatas. Muziek : Jean Herzet.

Wat wor wie der Kreolin
Drog de Uma fröjer,
Ohne Autos en Benzin
Doch et Läve röjer,
Kenger, wat ne Onderschet
Hüj en os Johrhondert.
Wenn te Voot noch enge jeht,
Kikt me bo verwondert !
Hoss staunt me hem a jerüet,
Wie e Kuriosum,
Mingt dat Unikum jehüet
Doch ene Museom !
En da trent me op ne Jas
En denkt : Wat du As !

Refrein :
Vör vähre jederenge dä te Voot jeht
Die Ben ratsch ejen Luet, dat e et Rad schlet !
Wat kann us an dat Stöck Antik noch lie,
Vör premse en vör pötte noch net mie !

Hoss brengt os Gouvernement -
Wat die Häre jot sönd -
Noch e extra Reglement
Vör die wat te Voot jönt :
Op en Box en op ne Bock,
Vöre en och henge,
Mote die als Paraschok
Sech e Kösse benge.
Rechtungzeger es och Pflicht;
Met dä Perpentikel
En van ave ruwe Lecht
Schörgeht dat Vehikel.
Dat wedt alles nüedeg sie,
Denn me hüet mer mie :

Refrein :
Vör vähre jederenge dä te Voot jehr
Die Ben ratsch ejen Luet, dat e et Rad schlet !
Wat kann us an dat Stöck Antik noch lie,
Vör premse en vör pötte noch net mie !

- - - - - - - - - - - -

Pietersvoeren, St Annakapel

(Zie bijdrage volgende blz.)

- - - - - - - - - - -

Dat mag er zijn voor iedereen !

Tien, dat zijn de kinderjaren,
Twintig vangt men aan te paren,
Dertig moet men zijn getrouwd,
Veertig is men al te oud,
Vijftig vangt men aan het zakken,
Zestig krijgt men ongemakken,
Zeventig kan men nog wat leven,
Tachtig is ons toegegeven,
Negentig neemt ons in krachten af,
Honderd brengt ons in het graf.

(Opgetekend te St-Pieters Voeren
uit de mond van Mevr.J.L.L.)

S I N T - P I E T E R S V O E R E N .

- - - - - - - - - - - - - - - -

ST-ANNAKAPEL.

LIGGING EN HUIDIGE TOESTAND.

Dank zij de vernieuwing van het dak (1957) is deze mooie kapel, de enige in haar soort op St-Pieters- en St-Martens Voeren, gevrijwaard tegen verder verval. Het binnenwerk is al vrij ernstig gehavend.

Ze is gelegen aan een kruispunt van wegen, even buiten het dorp, daar waar de weg splitst naar St-Martens en De Plank, met 'n veldweg naar Veurs.

Een klein pleintje - geliefkoosde pleisterplaats van Zigeuners - met nog 'n paar linden (vroeger stonden er meer). En zoek maar eens op de stam van de linde die 't dichtst bij de kapel staat : een oude wonde groeide uit tot een Kristuskop !

BOUWWERK, BEELDEN.

Het grondplan van de kapel : een rechthoek plus drie zijden van een achthoek: een kleine beuk met een koor. (tot. diepte ongeveer 4 M.50, breedte ongev.4 M.)

Uitgenomen de voorgevel zijn de muren in natuursteen. Die voorgevel is opgetrokken in baksteen en arduin, welke materialen geschikt werden tot panelen, volgens Maaslandse stijl. De voorgevel is " omlijst " in arduin: ter weerszijden hoekstenen die, naar de voorzijde toe, rechtlijnig (dus niet meer gekanteeld) eindigen (18° E.!); onderlangs een lijst waarvan een gedeelte dient als dorpel van de deur, en bovenlangs een lijst, voet van de geveltop. Deur- en vensteromramingen zijn in arduin, eveneens 18° eeuws-rechtlijnig, en daarbij Maaslands-verbonden : 'n stuk van de deurposten maakt deel uit van de vensterramen, terwijl 'n ander deel van die ramen door de hoekstenen is gevormd.De bovendorpels van deur en vensters vormen één lijst. Dit geveltipe met deur en bovenlicht (övverlicht) en twee tralievensters komt zeer veel voor in Overmase kapellen.

Boven de deur een paneeltje met IHS en hart: hogerop, in de top, naast het zoldervenster twee stenen met resp. 17 en 30 (1730). Helemaal in de top een houten kruisbeeld.

Leien dak.

De kapel van binnen. In haar geheel even levendig als de voorgevel. Ton- en halve koepelgewelf zijn uitgevoerd in schilderachtig (zij het dan niet erg verfijnd) stukwerk van takken en vogels, in wit, geel en rood. Achteraan boven de vensters twee rijksadelaars. (St-Pieters Voeren, oude rijksheerlijkheid.)

De voet van het altaar is eveneens met stukwerk bekleedt (in medaillon: 'n kruis). Daar bovenop een nis in renaissancestijl (stukwerk) Een beeld, waarvan de atributen verdwenen zijn, moet de H.Anna voorstellen. Ter weerszijden van het altaar een renaissance nis met schelpgewelf en bloemenrand (stukw.). In de linkernis een - oud - houten beeld zonder attributen. Dan is er

nog een beeld van barokke lijn, dat blijkens onderschrift de onweersheilige St-Donaas moet voorstellen, en een ander beeld : St-Antonius-met-het-varken (en 'n boek). Spoedig en vakkundig herstel van het interieur wenselijk.

GESCHIEDENIS.

Over deze kapel bewaart de pastorij van St-Pieter een dokument, dat hier in bijlage volgt. Het is een testament van 1755 waaruit we vernemen dat kapelaan Frans Scheven van St-Martens Voeren (1704 - 1758) de kapel liet herstellen. De restauratie van 1730, zoals de gevelstenen aangeven, is dan ook toe te schrijven aan de vrijgevigheid van deze kapelaan: dus minstens de voorgevel.

We vernemen verder uit dit testament dat in de kapel vroeger bij gelegenheid van de kleine " broonk " van St-Marten de zegen gegeven moest worden. Dit zal ook werkelijk gebeurd zijn, want St-Pieters Voeren heeft het legaat van kapelaan Scheven aangenomen : het staat ingeschreven in het " Sommier des Titres " van het kerkfabriek, 1836, f° 163.

Merken we dan nog op dat de natuurstenen muren ouder zijn dan de voorgevel van 1730.

HUIDIGE DEVOTIE.

De kapel is geen middenpunt van volksdevotie, hetgeen kan veranderen na herstel van het interieur.

Jaak Nyssen.

- -

BIJLAGE. Uit parochiearchief St-P.V.,los stuk,1755 (kopie in " Sommier des Titres " 1836, f°163.

Extract uyt het testament van wijlen den Eerw.Heere Franciscus Scheven in sijn leven Capellaen van St-Mertensvouren, opgericht voor mij onderges.notis ende daer bij benoemde getuygens in dato 27 ste Augusti 1755, alwaer onder andere staet als volgt: jtem legateert aenden tijdelijcken pastor van St-Peters vouren een Capitael van hondert guldens staende ad vijff par cento gecreert opde goederen van wijlen Ernen Aen, gelegen aenden broeck alhier onder dese conditien ende last, dat denselven Heere pastor sal gehouden wesen van tijt tot tijt de capelle staende tot St-Peters vouren genoemt heylige huysken/: door hem testateur wederom in staet gestelt :/ te onderhouden soo in daeck als oock binnen en buiten anderweerts in alsulcken staet te onderhouden als deselve als nu existeert en teffens van op St Martinus Dagh vierden july kleen processie dagh deser kercke, deselve te oepenen op dat door de processie van dese Bancke aldaer de benedictie en gewoonlijcken loffsanck met gebedt gedaen worden tot meerdere devotie, eere en glorie Godts.

Per Extractum.

Pt: Royen - notis Regius.

- - - - - - - - - - -

MEVROUW JOSEE LEMMENS - NYSSEN.

Mevr.Josée Lemmens-Nyssen werd geboren te St-Martens Voeren op 22 April I927.

Zij volgde lagere school in St-Martens Voeren, genoot Middelbaar Onderwijs bij de EE.Zusters Ursulinen te 's Gravenvoeren, ontving daarenboven losse Franse en Engelse lessen bij huishoudonderricht.

Steeds voelde zij zich aangetrokken tot tekenen, beschrijving van natuur en huishoudelijks tafereeltjes. Zij speelde graag toneel. Zij staat in bewondering voor de kunst in schilderijen, beelden, smeedwerk en oude kastelen, de pracht van Overmaas.

Zij trad in de echt op 22 September I949 met de h.Lemmens, landbouwer en zaakvoerder van de Belgische Boerenbond. Hun huwelijk werd tot op heden gezegend met zes kinderen.

Zij is sekretaris van de plaatselijke Boerinnenbond.

Haar eerste optreden.

Zij ontving opdrabht van de Provinciale Opzienster van de Bond : een les op een onder-onsje voor jonge moeders te 's Gravenvoeren en te Teuven. Tegelijk kwam een schema dat zij maar van buiten hoefde te leren. IJverig ging ze aan 't studeren, maar met de beste wil van de wereld, het wilde er niet in. Tranen kwamen er zelfs bij te pas !

Zij kloeg haar nood aan Mijnheer Pastoor, op bezoek. Deze nam haar schema, stak het, ijskoud,in zijn zak en verklaarde : " En toch zult ge spreken. Maak zelf iets op en blijf persoonlijk ". Gehoorzaam toog zij aan het werk. " In ene vlook " waren I2 grote bladzijden gevuld met dingen uit eigen ervaring.

Het werd het begin van een triomftocht !

Haar eerste openbaar optreden geschiedde in Juli I956 te St-Truiden op de studiedag van de B.J.B., voor 500 bestuursleden en 50 proosten, in aanwezigheid van de diocesane proost en leidster van de B.J.B. en de Nationale B.J.B.leidster.

Haar schone taal, haar klaar en meeslepend woord oogsten en stormachtige bijval.

Reeds sprak zij, in Augustus I956 op de B.J.B.studiedag te Heverlee, voor 700 aanwezigen, in November I956 en Maart I957, op de verloofdencursus te Hasselt in September I957, op de studiedag voor verantwoordelijken voor jonge gezinnen te Hasselt.

Onlangs, op 28/II/57, voor looo aanwezigen en loo proosten van de Boerinnenbond te Hasselt. Mgr Cruysbergs en Mej. Cardijn waren aanwezig.

Steeds behaalt zij dezelfde geestdriftige bijval.

" Bij de Haard ", het prachtige Maandblad van de Boerinnenbond - Leuven, publiceert regelmatig van haar hand korte bijdragen onder de titels " Uit de Opvoedingswereld " of " Een jonge Moeder vertelt ".Het zijn momentopnamen. Raak en schalks, vol levenswijsheid en doorgloeid van moederliefde, tekent zij kleine voorvalletjes uit haar gezin. Haar bijdragen worden vaak opgeluisterd door tekeningen, waaraan alle kleuters pret moeten beleven.

Vervolg blz. 12

Spreekbeurt door Mevr.J.Lemmens-Nyssen op de
Studiedag van de Boerinnenbond I957.

Monseigneur,
Zeer Eerwaarde Heren,
Geachte Juffrouwen en Beste Bestuursleden,

Geleerde voordrachten geven is gewoonlijk het werk niet van een moeder; er werd mij ook enkel door Juffrouw Ceuppens gevraagd om op deze grote studiedag gedurende enkele ogenblikken te spreken over hetgeen 't jonge gezin verwacht van de Boerinnenbond en wat de Boerinnenbond dan ook wederkerig verwachten mag van een bestuurslid, schrijfster, voorzitster of verantwoordelijke gezinnen.

Wel... vervuld met heerlijke toekomstdromen is een jong paartje in het huwelijksbootje gestapt. Het geluk glanst op hun beider wezen en beiden zijn vervuld met de beste voornemens om een schoon gezin te stichten. Alleen gaat dit echter niet, want de zee is woelig in deze donkere tijden. Klaar en helder rijst voorzeker Maria, de Sterre die hen geleidt, doch naast Maria rijst nog een andere ster die hen de weg wijst en die ster is de Boerinnenbond, waarvan deze twee mensen alles verwachten wat nodig is om een welvarend en gelukkig gezin te stichten. De Boerinnenbond staat als het ware aan onze zijde van 's morgens vroeg tot 's avonds laat om ons te helpen en voor te lichten.

De liefde die man en vrouw verbindt ligt aan de basis van ieder gezinsleven. De boerinnenbond leert ons die schone liefde onderhouden en aankweken, voorzeker op de eerste plaats door ze regelmatig te voeden aan de rijke levensbronnen die we vinden in de H. Mis en de H. Communie, doch ook het lezen der brieven voor jonge gezinnen, het meemaken der onder-onsjes en het volgen der retraites per briefwisseling houdt de huwelijksliefde fris en jong en de huwelijkstrouw onwrikbaar.

En wanneer dan in grote vreugde de eerste vrucht van die liefde ontluikt, dan buigt zich de Boerinnenbond met ons over het wiegske en huldigt het moederschap.

De Boerinnenbond leert dat jonge nog onervaren moederke het tere leventje opkweken tot een lichamelijk sterk en geestelijk volwaardig en schoon mensenkind. Op onze kristelijke boerenbuiten blijft het gewoonlijk niet bij bekrompen kerekening. Het jonge leven mag er nog spontaan ontluiken en openbloeien want de Boerinnenbond staat aan moeders zijde en leert haar, langs arbeidsbesparing en woninginrichting, een koningin zijn in haar talrijk gezin.De Boerinnenbond leert ons, bij middel van voordrachten, lesavonden en artikels in " Bij de Haard " : koken en bakken en knippen en naaien en breien en wassen en tuinieren voor ons gezin en alles op de meest degelijke en de meest moderne manier.

Maar het leven staat niet stil, het jonge gezin groeit gestadig aan en er komen nieuwe problemen opduiken. Het huisje dat het bewoont wordt te klein. Ook hieraan heeft de Boerinnenbond als een twede Voorzienigheid gedacht, want helder wit en vol zonneschijn rijst " Het Huis onzer Dromen " uit de grond. Ruim en luchtig, praktisch en voornaam, vormt het een waardig schrijn dat het familieleven omgeeft. De eigen haard waar 't

klokje rustig tikt en de houtblok vrolijk knettert. De haard waar samen gebeden, samen gewerkt en samen gespeeld wordt. De haard waar onze kleuters onbezorgd en naar hartelust kunnen spelen en stoeien. De haard waar vader met geen stokken is weg te slaan na een dag van zware arbeid. De haard waar moeder sprookjes vertelt of met de poppenkast speelt voor 't kleine volkje.

De kinderen worden groter, en groter naar de rij; zeven staan er weldra op het rijtje met fris blozende wangen en helder tintelende ogen. Ze zijn de trots van hun vader en het geluk van hun moeder. En de zon schijnt in ons huisje, en de regen die gutst neer, en de stormen die luwen maar het gezin staat pal, stevig gegrondvest op de rots waarop de Boerinnenbond het ons steen na steen, noest en fier leerde opbouwen, vol vertrouwen op de Vader in de Hemel die over zijn kinderen waakt.

En nu staan we daar met volle handen en we weten geen raad met al die rijkdom. Liefde vraagt echter wederliefde. De Boerinnenbond schenkt ons alles, wederkerig schenken wij op de plaats waar wij staan alles voor de Boerinnenbond. Het uur van het lekenapostolaat heeft geslagen : " Heer Jesus die ons tot de grote eer geroepen hebt ons bescheiden aandeel bij te dragen tot het apostolaatswerk van de Kerk, help ons om door de kracht van het voorbeeld, de actie, het gebed en het bovennatuurlijk leven elke dag waardiger te worden van onze heilige zending. Naast de priester en één met hem stappen we achter Kristus als apostel van de 20°eeuw. Als bestuurslid, schrijfster, voorzitster of verantwoordelijke der jonge gezinnen van de Boerinnenbond, de richtlijnen volgend die " Het Bestuursblad " en de vormingsdagen ons regelmatig brengen.

En als we dan vrij en eerlijk " Ja " gezegd hebben, dan moeten we kunnen vergaderingen beleggen en lesavonden inrichten en onder-onsjes organiseren. Dan moeten we kunnen rondtrekken van deur tot deur, in de wijk waar we staan, met een glimlach op de lippen en een goed woord voor allen. Dan moeten we kunnen lidgeld bijeenverzamelen en ledenlijsten opmaken en vergaderingen leiden en tombola's inrichten en ontspanningsnummertjes bezorgen en liedjes zingen.

Maar als we vrij en eerlijk " Ja " gezegd hebben dan moeten we ook kunnen neerbuigen naar die moeder die zit met haar vele zorgen of die geen raad meer weet met haar gezin. En dan moeten we kunnen luisteren naar haar leed en een glimlach trachten te toveren op haar gezicht zonder veel woorden of misbaar.

Maar als we vrij en eerlijk " Ja " gezegd hebben, dan moeten we vooral regelrecht onze eigen levensweg kunnen gaan en de liefde van Kristus brengen aan onze gildeleden.

En wat we daarvoor in ruil verwachten ?... Och, ge weet het allemaal: onverschilligheid, beknibbeling, jaloersheid en soms een antwoord dat ruw en vernederend klinkt als de kaakslag die Kristus in het volle gelaat trof en waarop we alleen maar kunnen antwoorden : " Waarom slaat ge wij; indien ik verkeerd gesproken heb, zeg het me dan! "

Maar dat is juist het ware apostolaat, werken is goed, bidden is beter maar lijden is het best. Geen vrucht zonder offer, doch ook geen offer zonder vrucht, zowel in het gezin als in het apostolaat. Een moeder weet wat lijden is; ieder kind is er een vrucht van. Toch aanvaardt zij telkens weer gaarne dat lijden en is er ook weer telkens grote vreugde als

er nieuw leven bijkomt. Op het apostolaatsterrein zien we niet altijd de vruchten van ons werken en streven, maar we weten dat er iemand is die ook in het verborgene ziet. Die Iemand is Kristus en 't is voor Hem dat we werken en gestadig aan met vaste stap vooruit willen gaan.

Dat mag de Boerinnenbond van ons verwachten; de Boerinnenbond mag op ons rekenen. Uit onszelf zijn we niets. Met de kracht van de H. Geest en de bijstand van Moeder Maria, Koningin der Apostelen, zijn we echter tot grote dingen in staat, " Voor outer en heerd ". Niet tot onze eigene eer en glorie, doch tot meerdere eer en glorie van God en tot heil van onze gildeleden.

- - - - - - - - - - - -

UIT DE OPVOEDINGSWERELD.

Een jonge Moeder vertelt.....

Kleine Jacques heeft een werktuig uit vaders schrijnwerkersrek gehaald. 't Is een delicate schroevendraaier. Hij peutert en werkt ermee in hout zowel als op ijzer. Eindelijk krijgt moeder het in de gaten.

Met zacht geweld zegt ze : " Jacqui, geef gauw die schroevendraaier aan Mama, ge zult hem anders kapot maken".

" Neen ! " klinkt het resoluut terug uit de mond van onze driejarige gast. En mama zegt van wel, is het antwoord, " anders is Jacqui ongehoorzaam".

Als een hinde vlucht onze zondaar weg en verbergt zich achter het gordijn. " Jacqui !".. klinkt het nogmaals uit moeders mond. 't Gordijn schuift op kant en twee prachtige kinderogen pijlen in de mijne. Een kort ogenblik slechts. Het handje dat krampachtig de schroevendraaier omklemt, beweegt in een nog aarzelend gebaar in moeders richting doch trekt zich daarna weer terug : " Jacqui gaat het terug in het rek leggen, Mama ", klinkt het uit de kindermond. Hij klimt op de bank en legt 't werktuig op de plaats waar hij het genomen heeft.

Moeder klopt hem fier en bemoedigend op de blonde vlaskop en in haar hart jubelt het: " dappere, flinke kleine baas, mocht uw moedertje u kunnen geleiden tot ge uitgegroeid zijt tot de prachtige zelfstandige kerel die in u verborgen zit".

J.L.N.

Uit " Bij de Haard " Augustus 1957.

(Vervolg van blz. 9.)

Wij geven in dit nummer in extenso een spreekbeurt van Mevrouw J.Lemmens-Nyssen en zullen nog vaak in de gelegenheid zijn onze lezers met een van haar momentopnamen te vergasten.

Inmiddels brengen wij Mevr.J.Lemmens-Nyssen hulde om de schone taak die zij in de Boerinnenbond verricht, Overmaas en Vlaanderen ten bate, God ter ere. Apostolaat is het, van het zuiverste gehalte. Moge zij in haar heerlijk huishouden, in haar veelvuldige kommunies, de kracht putten van volharding.

- - - - - - - - - - -

ONZE PRIJSVRAGEN I958.

-°-°-°-°-°-°-°-°-°-°-°-°-°-

Het LANGOHR - VELTMANS COMITE schrijft voor het jaar I958 volgende prijsvragen uit.

I - DRAMA IN DIALEKT.

Onderwerp : mag vrij gekozen worden, doch moet in Overmaas spelen de voorkeur zal gegeven worden aan een onderwerp uit de geschiedenis van Overmaas.
Omvang : minstens drie akten.
Prijs : aan de schrijver van het beste werk wordt een beloning van I.000 Fr (duizend fr) toegekend.
Datum van inzending : ten laatste op I September I958.

2 - BLIJSPEL IN DIALEKT.

Onderwerp : mag vrij gekozen worden doch moet in Overmaas spelen.
Omvang : moet minstens twee akten omvatten.
Prijs : aan de schrijver van het beste werk wordt een beloning van 750 Fr toegekend.
Datum van inzending : ten laatste op I September I958.

3.- MONOGRAFIE OVER EEN OVERMAASKERK.

Mag onverschillig in het Nederlands, het Duits of het Frans gesteld zijn.
De bronnen dienen vermeld.
Omvang : ongeveer 25 blz.getijpte tekst.Korter inzendingen worden niettemin door het L.V.C. beoordeeld.
Prijs : aan de schrijver van het beste werk wordt een beloning van 500 Fr.toegekend.
Datum van inzending : ten laatste op 1 November I958.

4 - HET BESTE LIED I958 IN OVERMAASDIALEKT.

Onderwerp : mag vrij gekozen worden. De voorkeur zal echter gegeven worden aan een Kerstlied.
Omvang : 3 of 4 strofen van 4 regels elk met refrein van 4 regels.
Prijs : aan de schrijver van het beste lied zal een prijs van 250 Fr. toegekend worden.
Datum van inzending : 1 Juni I958.

WIE MAG MEEDINGEN ?

Ieder geboren Overmazer.
Ieder persoon sedert minstens lo jaren in Overmaas verblijvend of er gedurende minstens lo jaren verbleven hebbende.
Werken van overleden personen mogen door hun wettelijke erfgenamen ingezonden worden.

GEMEENSCHAPPELIJKE BEPALINGEN.

- Ieder deelnemer ontvangt bovendien een of meer waardevolle boeken naar eigen keuze uit een hem voorgelegde lijst.

- De hierboven vermelde voorwaarden kunnen door het L.V.C. op ieder ogenblik gewijzigd of aangevuld worden.

- De inzenders staan aan het Comité het recht af tot publikatie in DE BAND, of in boek- of brochurevorm.

- Idem het recht tot vertalen, tot opvoering, tot op muziek zetten, enz.

- De auteursrechten van de inzenders blijven hen gewaarborgd.

- De ingezonden stukken mogen in geen geval inbreuk maken op de goede zeden.

- Ze moeten oorspronkelijk zijn en voldoen aan de eisen van goed modern toneel, beschrijving, enz.

- De inzending dient te geschieden met volkomen klaar geschrift. De voorkeur dient gegeven, waar mogelijk, aan in vierdubbel getijpte teksten, slechts éné zijde van het papier beschreven.

- Het L.V.C. zal een jury aanstellen, bestaande uit een bevoegd persoon uit de Eupener-, de Platdietse- en de Voerstreek, belast met het beoordelen van de ingezonden werken.

- Het L.V.C. doet uitspraak in laatste instantie.

- Inzending aan adres : LANGOHR - VELTMANS COMITE ,
  Steenweg op Ninove, 152 ,
  H A L L E (Brabant).

- - - - - - - - - - - -

- - - - - - - - - - -

Onder deze rubriek publiceren wij echos die wij links en rechts, in en om Overmaas, opvangen en die onze lezers niet onverschillig kunnen laten.

Waar wij deze zonder kommentaar overnemen, vertolken zij daarom nog niet onze eigen mening.

- - - - - - - - - - -

DE KULTURELE KRING - ST-MARTENS VOEREN.

Donderdag 7 November I957.

De K.K. zette het nieuwe werkjaar in met een avond te St-Martens Voeren, waarop Dr Nyssen, voorzitter, sprak over het dialekt van de streek. Uitgaande van opvallende verschillen tussen Nederlands of Duits enerzijds, en platdiets anderzijds, stelde spreker enkele aspekten van het plaatselijk dialekt in het licht.

Tot slot van zijn voordracht, die eveneens belangstelling van de overzijde van de grens kende, las spreker uit " De Band " 'n paar gedichten voor om verschillen binnen het dialekt zelf aan te tonen.

Zondag 1 December I957,

was de door Piet Zimmer geleide Kelmiser Mijnwerkersvereniging te gast. Sukses ! Een speciale bus kon de toeschouwers uit de omliggende dorpen niet in éénmaal vervoeren, en de Harmoniezaal was dan ook vol. De inrichters waren tevreden, en.. het publiek ook.

Het Kelmiser dialekt werd gemakkelijk begrepen, ondanks de Rijnlandse uitspraak van de "g" (denk aan de visj - jeëd) en de opname van Hoogduitse woorden.

De keuze van de stukken was gepast: het waren het mijnwerkersspel " Opopferong " en het door Piet Zimmer omgewerkte " Nonk Gastong ". De vertolking voldeed en enkele spelers brachten zelfs een uitzonderlijk natuurlijke en geestige uitbeelding voor.

Door zijn keuze te laten vallen op deze groep burgerde de K.K. zich definitief in, niet enkel te St-Martens Voeren, maar tevens in geheel Overmaas.

Dinsdag I7 December I957.

Armand Preud'homme zou komen. Wie iets van de huidige Vlaamse liederen afweet, weet wat dat betekent. Maar Preud'homme kwam niet, hij werd door ziekte weerhouden. Het echtpaar Vanattenhoven-Conings uit Zichem, het dorp van Ernest Claes, wist echter zijn deel in het programma uit te breiden en aan te passen, tot algehele voldoening van het publiek, waaronder ook een groep rasechte Walen uit Visé. En gehad die moeten zien meezingen toen meester Giesen het Lutgardislied van Preud'homme aanleerde.

Maar komen we even op het programma terug. Marie-Louise Conings zong liederen uit de operetten " Op de purpren hei " en " Rieneke " van Preud'homme. Ze droeg voor " Wie mijn moeder was," uit Ernest Claes. Dhr Vanattenhoven nam " De Witte " voor zijn rekening, alsook " Jan Vervloet te Scherpenheuvel ".Annie Lemmens, 7 j. deed hier haar eerste stappen op het podium. Veel

stappen heeft ze er eigenlijk niet gezet! Dan, - herinnert U zich nog? - " Zij was zestien, ik zeventien " uit "Studentenkosthuis bij Fien Janssens", 'n Davidsfondsboek 1950 ?

Een pakkende kerststonde met teksten uit " Het Kindeke Jesus in Vlaanderen " en pianobegeleiding door dhr W.Giesen, schoolhoofd, besloot de avond.

VEREINIGUNG ZUM SCHUTZ UND ZUR PFLEGE DER MUTTERSPRACHE.

In de Oostkantons werd inmiddels genoemde vereniging gesticht. Haar doel is, zoals haar naam het aanduidt, bescherming en beoefening van de moedertaal.

Het eerste optreden van de vereniging bestond in een Open Brief aan de Eerste Minister, de voorzitters van Kamer en Senaat.

Zij betreurt (wij vatten samen) :

- dat de regering, niettegenstaande herhaalde beloften, niets onderneemt om het verdringen van de Duitse taal te keer te gaan,
- dat verschillende ministeries de Duitse taal in duitssprekend Belgie niet erkennen,
- de onwettelijke taalpolitiek van Openbaar Onderwijs,
- de behandeling van de Duitse taal als tweederangstaal door gemeenten, staat en provincie,
- de morele en materiele schade die de duitssprekende bevolking hierdoor lijdt,
- de minderwaardigheid waarin de duitssprekende burger van het land zich hierdoor bevindt.

De vereniging verlangt gelijke positie voor het Duits in duitssprekend Belgie als deze door het Frans in Wallonie en het Nederlands in Vlaanderen ingenomen.

De Open Brief werd gepubliceerd in beide duitstalige bladen van Eupen - Malmedy.

Het is de derde maal dat een gelijkaardige vereniging in Oost-Belgie wordt in het leven geroepen.

Het waren Godfried Kurth en Heinrich Bischoff die in 1905 in de streek van Aarlen en van Montzen de " Deutscher Verein " in het leven riepen.

Omstreeks 1936 trachtte H.Bischoff de zaak weer vlot te brengen. Z.E.Pater Willems en Z.E.H.Deken Keufgens namen het roer over. Een akkoord werd bereikt tussen Vlaams- en Duitssprekenden. De leden werden aan beide zijden aangezet tot onderling lidmaatschap. We zagen zelfs op zeker ogenblik een bestuurslid van het Davidsfonds optreden als sekretaris van de " Bund der deutsch-Belgier ".

Het tragische van de toestand is geweest dat telkens de invol van de Duitse troepen, in 1914 en 1940, een gevoelige achteruitgang betekende van de Duitse taal in Belgie. De zeer vaderlandslievende bevolking droeg ten rechte of ten onrechte, haar haat tegen de overweldiger over op de Duitse taal.

Beide genoemde verenigingen werden op Oud-Belgisch grondgebied gesticht en beperkten ook hoofdzakelijk hun werkzaamheid tot dat gebied. Is het feit dat de stichting thans in Nieuw-Belgie gebeurde, niet een teken van achteruitgang ?

Wij herinneren hierbij de woorden van Dr A. Boileau, auteur van de hoogst verdienstelijke " Enquête dialectale sur la Toponymie du Nord-Est de la Province de Liège ", blz.9 :

" Quoi qu'il en soit, il est certain que la concurrence-d'abord inconsciente (ce n'est que par la suite qu'elle a pris une allure politique) entre les deux langues germaniques qui pouvaient légitimement prétendre s'imposer dans notre région frontière, leur a finalement été préjudiciable à l'une comme à l'autre.".

NEDERLANDS LIMBURG RICHT EEN STANDBEELD OP VOOR FONS OLTERDISSEN !

VELDEKE , 5/6 - I957 Fons Olterdissennummer.

Fons Olterdissen, gekend dialektschrijver, werd op I2 Sept. I865 in Maastricht geboren en stierf aldaar op 24 Febr.I923.

Van zijn hand verschenen schetsen, komische operas e.a. die nog immer de bijzondere belangstelling van de Maastrichtenaars genieten, bij zoverre dat hem binnen kort een standbeeld zal worden opgericht.

Veldeke gaf bij deze gelegenheid een dubbelnummer uit, met verschillende bijdragen aan Olterdissen gewijd. Het lezen overwaard.

Ter illustratie nemen wij hierna een fragment over uit " Trijn de Begijn." Notaris Kriekelezaank vertelt aan de kaartlegster Trijn, wat hij zo al probeerde om zijn zieke echtgenote te genezen :

I.Medam,geer moot daan wete
Mien vrouw is erreg kraank,
Ze is met get bezete
Al zeve weke laank.

2.'t Is niks es lammentere,
Gekuims,gezok, gekwaak.
Ze is, geluif miech gere
Get in hä ör huid geraak.

3.Pink-,staol- en nerepèlle,
Breukzallef, maonevèt,
Dat kôs häör leid neet stèlle,
Ze bleef geplaog demèt.

4.Kerstaanjele in häör tesse,
Zeuthout en Ingels zaait,
Annies met ganse flesse,
Bij alles bleef ze kaaid.

5.Sjerlap leet iech häör slikke
En traon,'n ganse kroek;
Heit zand en heite brikke
Lag iech op häöre boek.

6.Abdijsjroep môs ze lekke,
Salpieter vaan de moer,
Hoeslook en kelderslekke
Greun zeip achter häör oer.

7.Bloodzukers in häör lieze,
Kaw sleutels in 're nek,
Kroetwès en kattekieze,
Zambuc en duvelsdrek.

8.Hiel veis medikaminte,
Al wat me slikke kaan.
Gein köp of lavveminte
Verlosden häör devaan.

PROFICIAT !

In het Tijdschrift van de Belgische Vereniging voor Aardrijkskundige Studies, T.XXVI, I957, Nr 1, blz.I84 wordt een overzicht gegeven over doktoraatsproefschriften en licenciaatsverhandelingen, aardrijkskunde, de laatste 3-4 jaar.

Naast werken over land van St-Vith (Goffinet M.), land van Dalhem (Defrance M.J.), Thimister (Montrieux M.C.),Charneux (Pirotton S.) ,alle in het Frans (Universiteit Luik) wordt er ook vermeld :

" WALPOT,M.- Bijdrage tot de regionale studie van het Land van
" Overmaas - Overgangsgebied tussen het Terrassenland en het
" Land van Herve."

Het is een lijvig werk, met kaarten en diagrammen.

NEUE NACHRICHTEN - 50/II en I4/I2 ,

---

publiceert de geschiedenis, van de hand van A.Tonnar, de gekende heimatdichter, van het aanleggen van de " Aktienstrasse " en de spoorweg in Eupen.

De z.g.n.Aktienstrasse (I824) schonk Eupen de rechtstreekse verbinding met Aken, die deze stad tot dan toe moest ontberen. Schrijver stipt hierbij aan :
" Mit der Fertigstellung der Aktienstrasse wurde Eupen enger an
" Aachen angeschlossen. Der Verkehr mit den niederländischen
" Städten verlor sich mehr und mehr, und fast alle Waren wurden
" nunmehr in Aachen geholt. Boten, Lohn- und Frachtfuhrwerke
" gingen täglich regelmässig hin und her; auch kauften die
" Fruchthändler und Bäcker nunmehr ihre Frucht vielfach in Aachen".

HET GRAAFSCHAP LOON,politieke en sociale geschiedenis, door Dr J.Lyna - Drukkerij Peeters, Beringen.

" Niets werkt op het zelfvertrouwen van een volk noodlottiger in dan de teloorgang van zijn geschiedenis, van zijn historische naam, van zijn vlag, van zijn samenhorigheidssymbool."

Aldus schrijft Dr Lyna in het voorwoord tot deze studie over de geschiedenis van 't graafschap Loon, waaruit de latere provincie Limburg zou groeien.

Mogen wij deze woorden nog eens begrijpen als een wenk om aan de huidige Belg. provincie Limburg haar historische naam Loon terug te geven ?

Overmaas zou dan zijn eigen historische naam Limburg, hem onrechtmatig ontfutseld, terug kunnen eisen.

DE GEWESTELIJKE RADIO-OMROEP GENT,

schonk op I7 December jl., tijdens de uitzending " Bach en Bachus " ruime aandacht aan Cesar Franck.

Volgens de speaker was de vader van onze toondichter afkomstig van Vaals, in Ned.Limburg.

Wij hebben hem op zijn vergissing gewezen. De vader van Cesar Franck zag het daglicht in Gemmenich en verbleef er op de hoeve " A gen Eng ". Gemmenich heeft nooit deel uitgemaakt van Nederl.Limburg. Zijn moeder was van Aken. Hij zelf werd geboren in Luik.

Ere aan wie ere toekomt !

GEMMENICH, SNEEUW EN GRENS.

Het Nieuwsblad geeft thans regelmatig bijdragen uit Overmaas. Op 1 December lazen wij met genoegen de bijdrage over " Gemmenich, sneeuw en grens ". Het gaat er over de miseries van de eerste sneeuwval in onze weidenstreek, over de honderd belachelijke belemmeringen in het grensverkeer (voorzeker tussen België en Nederland, in Beneluxverband) en de enige aangename zijde : het smokkelen van een pondje boter !

Alleen plaatsgebrek belet ons deze pittige bijdrage in haar geheel in DE BAND op te nemen.

B E Z I N N I N G .

BETLEHEM.

Nu de eerste golf van verbazing over de nieuwe vooruitgang van de mens weer voorbij is, vraagt deze zich af of hij de heerschappij over de wereld wel zal behouden en of hij niet veeleer als slachtoffer zal vallen van zijn eigen vooruitgang.

De mens begint bang te worden van de wereld, waarvan hij dacht dat hij de meester was geworden. Bang vooral daar waar God niet meer in de harten leeft, God, de almachtige bron van iedere harmonie, goedheid en schoonheid.

Aan dat menselijk geslacht, grotendeels samengesteld uit mensen die alleen in zich zelf geloven maar nu bang beginnen te worden, wijzen wij nog eens de wondere wereld van Betlehem aan. Daar alleen zullen zij Hem vinden. Hij waarvan kan gezegd worden met de Apostel dat alles wat geschapen is, het is voor Hem.

.....

Hoe zou het schepsel aan de wereld kunnen wanhopen als God zelf niet wanhoopt, als het Woord Gods onder ons heeft geleefd opdat Het weer onder ons stralen zou. Pessimisme en doffe berusting zullen door het kristendom nooit worden aanvaard omdat ze strijdig zijn met de kristelijke opvatting omtrent de mens, want verlost door Kristus zijn wij door God geroepen om in ons het volmaakte beeld van God weer te herstellen. Niet een deel volmaaktheid, bvb. alleen het technische, of alleen het materiële. Velen kunnen deze bevrijdende waarheid niet aanvaarden omdat zij het kontakt verbreken tussen God en de wereld, een kontakt dat zichtbaar werd aangetoond door de komst van de zoon Gods op aarde, een kontakt tussen de niet noodzakelijk bestaande aarde en het eeuwige. De eindige wereld krijgt slechts waarde omdat zij het oneindige mag weerspiegelen. Maar als men Gods oneindigheid afwijst dan is het tevergeefs om over wereldorde en harmonie te spreken. De mens die zich niet verbonden weet met het eeuwige vervalt tot aanbidding van het eindige. Als de mens zijn dorst naar waarheid en geluk wil bevredigen, laat hij dan naar Betlehem gaan, waar hij zal leren dat hij alles moet krijgen uit het eeuwige.

.....

Wij zijn er zeker van dat bij het eerste teken van gevaar, de banden van solidariteit tussen de vredelievende volkeren nauwer zullen worden,zoals is gebleken bij sommige zelfs recente gebeurtenissen.Doch het komt er thans niet zozeer op aan heelmiddelen te vinden dan wel elke aanslag op de orde te voorkomen en aan de wereld, die reeds zoveel heeft geleden een welverdiend respijt te verzekeren. Wij, die meer dan eens op gevaarlijke ogenblikken, getracht hebben door waarschuwingen en raad die solidariteit te versterken en die de vereniging van de volken in alle broederlijkheid beschouwen als een biezondere Goddelijke opdracht van Ons pontifikaat, hernieuwen onze dringende oproep om elke rivaliteit onder de ware vrienden van de vrede te doen ophouden en opdat men elke oorzaak van uitdaging zou uitschakelen. De vrede is een zo kostbaar, zo vruchtbaar, zo wenselijk en zo gewenst goed, dat elke inspanning welke men zich getroost voor verdediging ervan, zelfs ten koste van het wederkerig opofferen van sommige gewettigde verlangens, een vruchtdragend iets is.

(Uit de Pauselijke Kerstboodschap)

E V A D E M U L R E P A S
ou
SCAVEDRIS ET MULREPAS AU XIII° SIECLE.

- - - - - - - - - - - - - - - -

CE DONT FURENT TEMOINS LES SOUTERAINS DE FRANCHIMONT.

- - - - - - - - - - - - - - -

- Gertrude ! poussa la reine des Charmilles en se laissant tomber sur sa natte.
- Quoi ? ma chérie.
- Gertrude, viens à mon aide !
- Mon Dieu ! Eva, tu es si pâle !
- Non, Gertrude, je ne suis point malade et pourtant une sueur froide coule le long de mes tempes; je frissonne, Gertrude.
- Je ne te comprends plus, chère amie.

Ecoute, ma bonne Gertrude: tu sais déja qu'un chevalier de la maison de Scavedris a fait trop de progrès dans mon coeur; ce chevalier s'appelle Robert; ce chevalier, je vais le voir ; ce chevalier est là...là...dans le souterain de Franchimont... ce chevalier m'attend, Gertrude;...je le lui ai promis...

Eva de Mulrepas se couvrit le visage de ses deux mains et de grosses larmes s'échappèrent d'entre ses longs doigts déliés. Gertrude, abasourdie, ne pouvait prononcer un mot. Eva continuait à sangloter; on eut dit qu'elle prenait un plaisir véritable à pleurer. Gertrude revint à elle et dit :

- Connais-tu les obscurs détours du souterrain, Eva ? Connait-il, lui, le Scavedris, ces chemins étroits et multipliés? Qu'espères-tu de moi, chère amie? Parle, peut-être me sera-t-il donné de pouvoir te seconder ?

Eva se redressa et essuya résolument ses yeux mouillés de pleurs.

- Gertrude, reprit-elle, Raymond connait les secrets des souterains de Franchimont; il nous attendra à la porte de fer de la cour intérieure et nous conduira; je ne doute nullement que tu ne viennes avec moi.
- Certes, je te suivrai, ma bonne Eva. Nous y descendrons par l'escalier de pierre du donjon; de la sorte nous ne risquerons pas d'être aperçus dans la cour. Viens, partons. Ah! maintenant je comprends le sens de la dernière romance du mendiant. Probablement, il connait ces profondes cavernes beaucoup mieux que mon père. Viens, Eva... couvrons-nous bien; ol fait humide, là-bas.

Les deux demoiselles se couvrirent alors de bons manteaux fourrés d'hermine, en relevèrent les amples capuchons et gagnèrent en silence une porte masquée qui donnait accès au premier étage du donjon. Elles pénétrèrent dans une grande salle morne et humide, dont les murailles étaient garnies d'une tapisserie décolorée et déchirée en plusieurs endroits. Gertrude la souleva à un angle, pressa un ressort et montra du doigt, à son amie,un escalier qui descendait dans l'épaisseur de la muraille. Elles s'y engagèrent hardiment. Les reflets d'unetorche teignaient d'une couleur rougeâtre les parois froides et grises du souterain à une certaine profondeur.

- Raymond y est, Gertrude. Vois-tu cette lueur ?

La reine des Charmilles avançait avec ardeur, elle allait, elle allait, ne pensant qu'à celui qui l'attendait avec impatience. Raymond le Maudit, fidèle à son poste, salua silencieusement nos jeunes filles, puis se mit à marcher en avant. Eva, au fur et à mesure qu'elle approchait du moment de l'entrevue, se sentait défailler. La bonne Gertrude se montrait toute heureuse de voir le héros auquel son amie voulait unir ses destinées.

- Mon Dieu! Gertrude, mon coeur va saillir de ma poitrine. Gertrude, chère Gertrude, prête-moi ton appui. Oh! que lui dirai-je? Que me dira-t-il? Sais-tu bien que je n'ai jamais parlé à ce chevalier. Oh! Gertrude,...chaque pas me rapproche d'un ennemi de ma famille.

Ils entrèrent dans une espèce de chapelle octogone: la voûte en était assez élevée; un autel de pierre sculpté dans le roc se dessinait, en relief, dans un coin; au milieu s'élevait un tombeau également de pierre. Sur ce sépulcre était assis un homme. Cet homme était Robert de Scavedris.

- Voici le lieu de sépulture des anciens marquis de Franchimont, dit Raymond-le-Maudit de sa voix la plus creuse.

Le chevalier de Scavedris, plus pâle qu'une statue de marbre blanc, se leva aussitôt et se tint debout sur les marches du monument. Eva, la belle reine des Charmilles, venait en chancelant et les yeux fixés à terre. Gertrude contemplait Robert des pieds à la tête. Raymond, après avoir fixé sa torche dans un gros anneau de fer, enchassé dans le roc, s'était assis à quelque distance, le dos tourné à nos interlocuteurs.

- Eva ! prononça le chevalier d'une voix si profonde et si émue qu'on l'entendait à peine.

La damoiselle de Mulrepas fit un mouvement imperceptible et croisa ses deux bras sur sa poitrine affaissée.

- Eva! poussa de nouveau le chevalier, vous êtes venue, merci, merci mille fois!

La jeune fille n'avait point encore levé les yeux; cette voix, qu'elle n'avait jamais entendue, si ce n'est au chateau de Charnoir, lorsque l'impétueux jeune homme, après l'avoir remerciée par de brèves paroles, déclara de nouveau la guerre à sa famille et au duc de Brabant, cette voix, dis-je, faisait vibrer ses nerfs et lui communiquait une émotion délicieuse. Après quelques instants de silence, le jeune chevalier reprit :

- Ce jour est le plus heureux de ma vie; maintenant la mort peut venir, si bon lui semble.

Eva frémit et une de ses mains se dirigea vers Robert de Scavedris, comme pour écarter de lui l'atteinte cruelle de l'horrible squelette. A cette marque de sympathie, le chevalier fut sur le point de tomber à la renverse, tellement son coeur débordait; il dut se soutenir au bord du sépulcre. Gertrude, en présence de ces sentiments divers et tumultueux, ne savait que dire ni que faire. Elle n'était pas au moins inutile, puisqu'elle soutenait son amie.

- Eva, reprit le chevalier, je désirais tant vous voir; le ciel a mis le comble à mes vœux. C'est bien vous qui êtes là devant moi. Depuis quatre ans, damoiselle de Mulrepas, vous êtes l'objet de mes pensées, mon amour a grandi en raison inverse de la haine de nos familles. Un Scavedris ose aimer une Mulrepas!

Ces derniers mots furent prononcés à voix haute; un écho lointain répondit : Mulrepas! Tous furent saisis de crainte et

écoutèrent. Raymond seul ne manifesta aucune émotion; il se retourna et dit nonchalamment: C'est l'écho !

Eva alors eut enfin l'audace de lever les yeux sur le jeune chevalier. Celui-ci avait mis la main sur la garde de son épée. Ce regard d'Eva l'enivra; il y avait là de l'amour, de la réserve, de l'effroi, de l'étonnement: car, à l'origine, la jeune fille avait combattu son affection; il lui avait été impossible de se faire à l'idée qu'elle viendrait à aimer un chevalier de Scavedris. La veille encore, elle eût été incapable de croire à un semblable entretien; ce rapprochement soudain lui avait constamment paru dans un lointain si éloigné! Et puis une autre idée plus terrible venait se mêler à ce bonheur présent et éphémère: elle se trouvait là, devant un ennemi acharné à sa famille. Où tout ceci pourrait-il aboutir? À rien..., à la mort peut-être!

- Eva, reprit ensuite le chevalier de Scavedris, m'est-il permis de dire aussi : Mulrepas ose aimer Scavedris? Oh! oui, damoiselle, votre présence dans ce souterain, dans cette chapelle funèbre, m'y autorise.

- Seigneur chevalier, dit enfin la reine des Charmilles d'une voix si basse qu'on l'entendait à peine, Mulrepas, même après soixante ans de haines et de guerres, ose aimer Scavedris.

- Aucun bonheur sur la terre, s'écria Robert, n'est comparable au mien. Dieu! c'en est trop! je crains maintenant votre sévérité: ne rappelez-vous pas, au moyen de l'épreuve, l'âme qui s'est envolée, avec trop de présomption, vers les trésors inépuisables de l'affection? Eva, chère Eva, dis-moi, viens, dis-moi: oh, tu es donc décidée à braver les colères de ton lignage. Rien donc ne t'épouvante, puisque tu aimes un Scavedris. Oh ! laisse-moi te dire: toi ! le : Vous! est trop froid; oh! ne t'en offense pas, Eva !

- Je suis préparée à mourir, reprit la jeune fille avec la plus grande simplicité. Mes parents peuvent me persécuter, mais mon âme est libre.

- Oh!..mais c'est impossible, ce que tu dis là, Eva, s'écria le jeune homme passionné. Mais qu'importe? qu'ils nous persécutent! que leurs malédictions soient ratifiées au ciel ou non! je me présenterai, maintenant, le front calme, devant toutes les tortures; mon âme est libre, comme la tienne, Eva.

- Nous serons abreuvés de bien de maux, seigneur chevalier. Il importe de garder le secret sur tout ceci, le plus longtemps possible.

- Je vous obéirai, noble damoiselle, vous êtes pour moi le destin.

- Déja, seigneur chevalier, on nous observe de fort près: les vôtres et les miens ne sont peut-être pas aussi étrangers à notre affection que nous voudrions bien le croire. Je crois qu'ils se doutent de quelque chose.

- Ce doute, damoiselle de Mulrepas, reprit Robert, me fut dernièrement clairement manifesté.

Le chevalier de Scavedris lui conta alors, jusque dans ses moindres détails, les scènes dont le château de ses pères avait été témoin, le soir du départ de son lignage pour l'attaque de Charnoir, lorsqu'ils espéraient surprendre Jean de Brabant et finir ainsi d'un seul coup cette guerre qui menaçait de devenir terrible. Eva reculait de quelques pas, avec frayeur, au fur à mesure que le jeune homme avançait son récit :

- Et votre aïeul vous a maudit, si Mulrepas retenait votre bras prêt à frapper! si vous osiez aimer une fille de cette maison! Oh! seigneur chevalier,comprenez-vous bien toute la portée d'une malédiction lancée par un ancêtre sur la tête d'un petit-fils? Savez-vous bien que les suites en sont incalculables? Entre l'aïeul et Dieu, il y a un lien invisible dont un bout se perd dans les cieux et dont l'autre flotte sur la terre. Messire chevalier, séparons-nous et que...

La voix d'Eva tremblait comme les derniers sons d'un orgue. Robert de Scavedris était frappé de stupeur, mais, réunissant toutes ses forces, il s'écria :

- Arrête, Eva, ne m'achève pas; j'expire à tes pieds, si tu poursuis tes paroles impitoyables. Non, l'appèl de mon aïeul ne peut être entendu dans le ciel; Dieu ne veut pas que l'on se serve de son auguste nom pour appuyer des décisions haineuses et mortelles. Dieu, Eva, oh! le bon Dieu veut l'union et la charité parmi les hommes et, si tous s'accordaient en bons frères, le ciel tressaillerait de joie et l'on entendrait de nouveau l'antique hosanna !

La reine des Charmilles recula. Robert de Scavedris s'appuya de nouveau sur le bord du sépulcre des vieux marquis de Franchimont, en la contemplant douleureusement. Il dit, et il avait des sanglots dans sa voix :

- Eva, Eva, tu fuis!...

- Robert, reprit la jeune fille avec un accent si pénétrant que le chevalier ne put retenir ses larmes, j'ai horreur de moi-même; pourquoi la Providence a-t-elle permis une pareille affection? Quoi? armé de pied à cap, accompagné des tiens, tu auras pénétré en ennemi, dans le château de mon père; tu auras combattu, avec l'épée, mon père, mes frères; tu auras voulu détruire de fond en comble la maison où je suis née, massacrer mon lignage tout entier, charger des chaines du prisonnier les mains de ma mère et mes mains, mes propres mains; et je t'aimerai encore ! et ma mauvaise étoile planera, sanglante, sur ma tête, sans qu'il me soit permis de m'affranchir de sa triste influence! Hélas! je suis rivée à ton sort, Robert, je le sens là dans ma poitrine; j'aurai beau me débattre, des chaines occultes me retiennent captive: car Eva de Mulrepas aime Robert de Scavedris, quoique ton fer meurtrier ait voulu se teindre du sang de mon père !

- Eva !

- Et puis, Robert, poursuivit la jeune fille en souriant avec amertume, nous serons, pour la postérité, un exemple frappant et toujours vivant d'un amour malheureux et sans issue, prolongé indéfiniment par les haines implacables de deux familles.Oui, peut-être, Robert, serons nous frappés tous les deux par la main de nos pères. Puisse le ciel détourner de ta tête chérie ce triste pressentiment qui assiège mon âme !Puissé-je être la seule victime!

Robert de Scavedris ne pouvait plus se contenir; les larmes s'échappaient de ses yeux.

- Eva, reprit-il, pourquoi donc nourrir d'aussi lugubres pensées? Pourquoi me plonger dans l'amertume la plus profonde, lorsque vous devriez m'encourager!

- Robert.. Robert..mais tu es aveugle,ou, plutot,tu veux t' aveugler..; quel sourire plein d'espoir veux-tu trouver au fond de toutes ces haines sauvages? Quoi! un Scavedris et une femme de Mulrepas s'aiment!.. Robert.. sais-tu ce que c'est..

cela? c'est l'huile qui tombe goutte à goutte dans un brasier ardent..; c'est l'épée qui aime à s'enfoncer dans la blessure qu'elle a faite..;Robert..c'est l'inimitié et l'amour greffés ensemble sur la même branche.

- Et la réconciliation des deux lignages sera le fruit de cet arbre béni du ciel, exclama le chevalier triomphant.

- Ne l'espérons pas, seigneur chevalier; une pareille reconciliation ne pourra se produire que dans le sang.

- Eva, Eva.. tu me fais frémir... Tu parles comme tu chantes; toujours c'est la même âme, le même feu dans la voix, dans le geste, dans le regard.

- Mon père est si farouche, chevalier;s'il venait à connaitre mes sentiments, je crois qu'il pourrait se porter à des violences sur moi. Mon sang, Robert, cimentera peut-être la concorde future.

- Eva, Eva !

- Je n'ai d'ailleurs aucun appui dans ma famille; tous ont juré haine et mort à ton lignage. Aussi verrais-tu non seulement les Mulrepas, mais encore les Wittem et les Julémont acharnés à ma perte. Mes cousins de Wittem surtout ne pousseraient qu'un cri unanime contre moi. Vous savez, Robert, je suis destinée à messire Augustin. Oh!..il vous a déja regardé d'une façon terrible... je le sais bien, moi.

- Je ne le crains pas, s'écria Robert,lui qui s'est déja teint du sang de mon père Rodolphe dans les champs de Warsage.

- Je le sais; mais tout cela vous montre les obstacles infranchissables qui encombrent notre chemin. Cependant, Robert, plutôt mourir maintenant que de m'allier à Augustin.

Le mendiant alors se retourna et dit :

- Il est temps de vous séparer.

- Eva, dit Gertrude, on pourrait là-haut s'apercevoir de notre absence.

- Que ses instants, chère Eva, ont été courts! Quand pourrai-je encore vous voir, entendre les doux sons de votre voix!..

- Adieu, Robert! C'est peut-être la première et la dernière fois que nous nous verrons sur cette terre.

- Eva.. tu pars!.. et je n'ai pas même un gage de ton amour!

La reine des Charmilles fouilla dans son escarcelle, en tira une paire de ciseaux effilés et coupa une boucle de ses cheveux, auxquels elle ajouta le ruban vert dont sa taille était ceinte.

- Voilà, seigneur chevalier, dit-elle, deux gages précieux de mon affection pour vous; portez ces cheveux sur votre coeur, et ce ruban sur la cuirasse; le vert est ma couleur de prédilection, ne suis-je pas la reine des Charmilles ? Ceci doit vous prouver que ma pensée sera toujours avec vous.

Puis changeant de ton :

- Et toi, Robert, en jetant les yeux sur cette couleur et sur cette mèche de cheveux, tu prendras un peu de pitié, dans les combats, pour le lignage de celle qui te demande en grâce d'épargner les jours de son père.

- - - - - - - - - - - - - - -